

Eline Møller – første kvindelige dr.med.

Lektor Birgit H. Petersson

Netop i år, hvor Lægeforeningen fejrer sit 150-års-jubilæum, fejrer Kvinderegensen sit 75-års-jubilæum. Det var lægen *Eline Møller* (EM), også kaldet Eli, der i 1929 havde taget initiativet til denne bolig for kvindelige studerende, og hende, der havde fortjenesten for, at den kunne indvies i maj 1932. Kvinderegensen er et eksempel på det engagement, som EM havde i kvinders vilkår. Det var ikke fra fremmede, hun havde denne interesse. Ganske vist var hun opvokset i et patriarkalsk præstehjem, hvor det var faderen, der førte ordet, og hvor moderen afholdt sig fra offentlig optræden. Men efter faderens død blev moderen *Jutta Bojsen-Møller* kvindesagsforkæmper og ikke mindst en kendt skikkelse i forbindelse med arbejdet for kvinders valgret. Den patriarkalske holdning i familien betød, at EM i modsætning til sine seks brødre selv måtte kæmpe sig til et arbejdsliv. Hun finansierede i modsætning til brødrene selv sin uddannelse ved at arbejde som lærer fra 1884. EM blev student i 1887 og arbejdede herefter igen som lærer, til hun trods stadig modstand fra faderen blev indskrevet som lægestuderende ved Københavns Universitet i 1889. Hun tog embedseksamen i 1895, og efter forskellige ansættelser fik hun i 1918 specialistanerkendelse i kirurgi, obstetrik og gynækologi. Hun blev i marts 1906 den første kvindelige læge, der forsvarede sin disputats, der havde titlen *Partus præmaturus artificialis* ved mekanisk Misforhold [1]. Hun havde længe gerne villet være gynækolog, men vejen var ikke let. Ud over at hun trods gode kvalifikationer blev forbigået ved stillingsansættelser, måtte hun i en periode arbejde som konstitueret reservejordemoder ved Fødselsstiftelsen, indtil hun blev ansat som kandidat samme sted i november 1896.

Kvinderegensen.

Men hun formåede, til forskel fra *Nielsine Nielsen* (NN), der også havde ønsket at blive gynækolog, at få specialistanerkendelse i 1918. Hvor NN var blevet aktivt modarbejdet af nogle kollegaer, havde EM stor støtte af *Thorkild Rovsing*, overkirurgen ved Frederiks Hospital, hvor hun var ansat fra 1907 til 1910. I 1910 overtog hun ledelsen af en privat klinik for kvindesygdomme og fødselshjælp. EM blev i 1913, som 50-årig, gift med den lidt yngre kirurg, overlæge, dr.med. *Alfred Theodor Helsted*. Han var på det tidspunkt overlæge på Kommunehospitalet i København, men blev i 1927 overlæge i Gentofte. Ægteparret flyttede ind i den tilknyttede embedsbolig, hvilket medførte, at hun gradvist afhændede sin praksis, men fortsatte med at have privatpatienter i Gentofte. Sammen med ægtefællen skrev hun afsnittet om sygdomme i de kvindelige kønsorganer i *Lærebog i Kirurgi* (1922).

Selv om EM gennem sine lægegerning fik stor betydning for behandlingen af kvinder, var det ikke mindst gennem det sociale arbejde, hun for alvor fik sin plads i historien. Indsamlingen til og senere dannelsen af Kvinderegensen var hendes hjertebarn (**Figur 1**), men hun kastede sig også ind i arbejdet med bekæmpelse af kønssygdomme og for nødlidende kvinder« [2]. Det var især gennem sit arbejde i Dansk Kvindesamfund, hun formede dette arbejde. En forening, som også moderen havde været aktiv i og formand for fra 1894 til 1910. Men hvor moderen kæmpede sig til kvinders valgret i 1915, var det for EM kvinders krop og sundhed, der stod på dagordenen, men også generelt kvinders muligheder i samfundet. Pladsen her tillader ikke en sammenligning mellem EM's og NN's liv, som er spændende, fordi NN var langt mere oprørsk i sit politiske arbejde end EM. EM var på trods af sit engagement præget af den patriarkalske opvækst, var kritisk i forhold til »løsagtighed« i modsætning til NN, der betegnede sædelighed som et individuelt anliggende. Ud fra en pragmatisk holdning til disse spørgsmål blev EM alligevel en af de vigtige igangsættere i arbejdet omkring de nye seksualreformer i 1930'erne [3].

Korrespondance: *Birgit H. Petersson*, Afdelingen for Medicinsk Kvinde- og Kønnsforskning, Københavns Universitet, DK-1014 København K.
E-mail: B. Petersson@dadlnet.dk

Litteratur

1. Christoffersen V, Winslow E. Den danske lægestand 1925-36. DADL. København: Jacob Lunds Forlag, 1936.
2. Lemche G. Dansk Kvindesamfunds historie. København: Nordisk Forlag, 1939.
3. Larsen J, red. Dansk Kvindebiografisk Leksikon. København: Rosinante, 2000.